

Perttu Koivula

Kierinniemen luontopolun nykytilan selvitys ja kehitysehdotukset

Opinnäytetyö

Kevät 2017

SeAMK Elintarvike ja maatalous

Metsätalousinsinööri (AMK)

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU
SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU

Opinnäytetyön tiivistelmä

Koulutusyksikkö: Seinäjoen Ammattikorkeakoulu

Tutkinto-ohjelma: Metsätalousinsinööri (AMK)

Tekijä: Perttu Koivula

Työn nimi: Kierinniemen luontopolun nykytilan selvitys ja kehitysehdotukset

Ohjaaja: Jorma Toopakka, Hannu Lassila

Vuosi: 2017

Sivumäärä: 37

Liitteiden lukumäärä: 2

Työn tavoitteena oli tehdä esiselvitystyyppinen opinnäytetyö Ähtärin Moksunniemessä sijaitsevasta Kierinniemestä Koulutuskeskus SEDU Tuomarniemelle. Työssä keskitytään selvittämään Kierinniemen luontopolun tämän hetkistä kunnostustarvetta ja myös koko alueen tämän hetkistä käyttöä ja tulevaisuutta.

Kierinniemi on luonteeltaan saarimainen niemi, jota ympäröi Hankavesi. Se sijaitsee Ähtärin Moksunniemen matkailualueen läheisyydessä. Kierinniemeä kiertää vuonna 1984 perustettu luontopolku, jonka ovat myöhemmin kunnostaneet Koulutuskeskus SEDU Tuomarniemen opiskelijat. Kierinniemi on luonto- ja maisemiarvoiltaan monimuotoinen kohde.

Kierinniemen tilannetta selvitettiin alueen sidosryhmiä haastatteleamalla. Haastattelun tuloksia tarkastelemalla saatiin tietoa alueen nykyisestä ja tämän hetkisestä käytöstä sekä mielipiteitä luontopolun kunnostamisesta ja kaavoituksen vaikutuksesta kunnostamiseen.

Avainsanat: Kierinniemi, luontopolku, Ähtäri Zoo, Tuomarniemi

SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Thesis abstract

Faculty: School of Food and Agriculture

Degree programme: Forestry

Author/s: Perttu Koivula

Title of thesis: Present state and development proposals of nature trail at Kierinniemi

Supervisor: Jorma Toopakka, Hannu Lassila

Year: 2017

Number of pages: 37

Number of appendices: 2

The purpose of the thesis was to create a preliminary report about Kierinniemi cape located in Moksunniemi, Ähtäri for Vocational Education Centre Sedu Tuomarniemi. This work investigates current refurbishing needs of Kierinniemi nature trail and also researches the usage of the area, its interest groups and its future.

Kierinniemi is an island-like cape surrounded by Hankavesi. It is located nearby a tourist area of Moksunniemi. The nature trail that follows the contours of Kierinniemi cape has been established 1984. The path has since been refurbished by students of Koulutuskeskus SEDU Tuomarniemi. As an area Kierinniemi embodies diverse nature and scenic values.

The research for Kierinniemi was conducted by interviewing different interest groups of the area. The Interviews provided information about the current and future usage of the area and also opinions about restoration of the nature trail and the effect of land use planning.

Keywords: Kierinniemi, Nature trail, Ähtäri Zoo, Tuomarniemi

SISÄLTÖ

Opinnäytetyön tiivistelmä.....	2
Thesis abstract.....	3
SISÄLTÖ	4
Kuva-, kuvio- ja taulukkoluetelo	5
Käytetyt termit ja lyhenteet	6
JOHDANTO	7
1 ÄHTÄRIN MATKAILU	9
2 KIERINNIEMI	10
2.1 Omistus ja käyttö	11
2.2 Luontoselvitys 2011	13
2.3 Kaavoitus	13
2.4 WWF kansallisomaisuus turvaan	16
2.5 Yhteenveto alueen sidosryhmistä	17
3 SIDOSRYHMIEN HAASTATTELUT	19
3.1 Metsähallitus Laatumaa	19
3.2 Ähtäri Zoo	21
3.3 Ähtärin liikuntatoimi.....	22
3.4 Sedu Tuomarniemi.....	24
3.5 Yhteenveto haastatteluista.....	25
4 EHDOTUKSIA ALUEEN KEHITTÄMISEKSI	27
4.1 Ähtärin kaupungin elinvoimaohjelma 2016–2020.....	28
4.2 Matkailualueen nallapolku.....	29
4.3 Esteettömän laavun edut	30
5 POHDINTA	32
5.1 Lopuksi	33
LÄHTEET	34
LIITTEET	37

Kuva-, kuvio- ja taulukkoluetelo

Kuva 1. Kierinniemen kartta	10
Kuva 2. Luontopolun pitkospuut.....	11
Kuva 3. Luontopolun kohdetaulu.....	12
Kuva 4. Kierinniemen läpi kulkeva hiihtolatu.....	12
Kuva 5. Kierinniemen maisemallisesti merkittävät alueet.	14
Kuva 6. Vasemmalla vanha RM-aluevaraus ja oikealla vuoden 2013 uudistus. ...	15
Kuva 7. Pohjoisen kallioon hakattu vallihauta ja etelän hiilimiilu.	15
Kuva 8. Luonto-, liito-orava- ja lepakkoselvitys.	17
Kuva 9. Luontopolku kiertää RM-aluevarauksen.....	20
Taulukko 1. Kierinniemen reittiluokituslomake	23
Kuva 11. Nallenpolku ja Kierinniemen luontopolku	30

Käytetyt termit ja lyhenteet

Luontopolku	Virkistyskäyttöön tarkoitettu reitti tai polku, jonka varrella on usein alueesta tai luonnosta kertovia opastekylttejä.
Yleiskaava	Koko kunnan maantieteellisen alueen maankäytön suunnitelma.
Osayleiskaava	Käsittelee yleiskaavasta rajattua aluetta. Osayleiskaava voidaan tehdä esimerkiksi ranta-alueille yleiskaava tarkemmaksi
RM-aluevaraus	Yleiskaavassa matkailupalveluille kaavoitettu alue.
Kvartsi-iskos	Kivikautisten kvartsiesineiden valmistuksesta syntynyt kvartsin palanen tai sirpale.

JOHDANTO

Kierinniemi on luonteeltaan saarimainen niemi, jota ympäröi Hankavesi. Se sijaitsee Ähtärin Moksunniemen matkailualueen läheisyydessä. Kierinniemeä kiertää vuonna 1984 perustettu luontopolku, jonka ovat myöhemmin kunnostaneet Koulutuskeskus Sedu Tuomarniemen opiskelijat. Koulutuskeskus Sedu Tuomarniemi sijaitsee Kierinniemen vastarannalla. Tällä hetkellä Tuomarniemellä koulutetaan pääasiassa metsäkoneen kuljettajia.

Kierinniemen luontopolku kulkee Hankaveden rantaviivaa myötäillen kapeana ja juurakkoisena 2,5 km pitkänä polkuna. Luontopolun kosteiden kohtien ylityksiin on rakennettu pitkospuut. Kierinniemen keskiosa kohoaa 20 metriä järvenpinnan yläpuolelle ja matkan varrella on loivia nousuja, levähdyspaikkoja, kohdetauluja ja tuulenkaatoja, jotka elävöittävät reittiä. Niemen puusto on monimuotoista, ja kävijä voi nähdä lähes luonnontilaista kuusivaltaista sekametsää, isovarpurämettä, vanhaa männikköä, nuorta sekametsää sekä alueelle istutettuja lehtikuusia ja kontortamäntyjä. Luontopolun rakenteet ovat ajan saatossa kärsineet lahosta, eivätkä tarjoa kulkijalle parasta mahdollista luontokokemusta.

Ähtärin vesistöt ja luonto on noteerattu ensimmäistä kertaa matkailijoiden toimesta jo 1800-luvulla. Nykyään Ähtäri on tunnettu koko perheen matkailukohteesta, joka on rakennettu Moksunniemessä sijaitsevan Ähtäri Zoo eläinpuiston ympärille. Ähtärin kaupunki investoi matkailuun, mikä näkyy esimerkiksi tällä hetkellä vireillä olevasta pandojen suojeluhankkeesta. Kierinniemen tämän hetkinen luontopolku ei palvele Ähtäri Zoon asiakkaita parhaalla mahdollisella tavalla luontopolun heikon kunnon vuoksi. Kierinniemellä olisi selvää potentiaalia luontomatkailukohteena läheisen sijaintinsa ja monimuotoisen luontonsa ansiosta.

Luontopolun lisäksi Kierinniemen eteläpäähän on kaavoitettu 3000 kerrosneliömetrin matkailupalveluiden aluevaraus. Kierinniemen hallinnoinnista vastaava Metsähallitus on valmis myymään aluevarauksen. Mahdollisuus matkailupalveluiden rakentamisesta aiheuttaa epävarmuutta luontopolun kunnostamisen suhteen.

Työn tavoitteena oli esiselvitystyyppinen opinnäytetyö Koulutuskeskus Sedu Tuomarniemelle. Työssä keskitytään selvittämään Kierinniemen luontopolun tämän

hetkistä kunnostustarvetta ja myös koko alueen käyttöä ja tulevaisuutta. Kierinniemen sidosryhmien edustajia haastateltiin koskien luontopolun nykyistä käyttöä ja kunnostustarvetta. Haastatteluissa keskityttiin myös eteläpään kaavoitettuun matkailupalveluiden alueeseen ja yhteistyömahdollisuuksiin luontopolun kunnostamiseksi.

1 ÄHTÄRIN MATKAILU

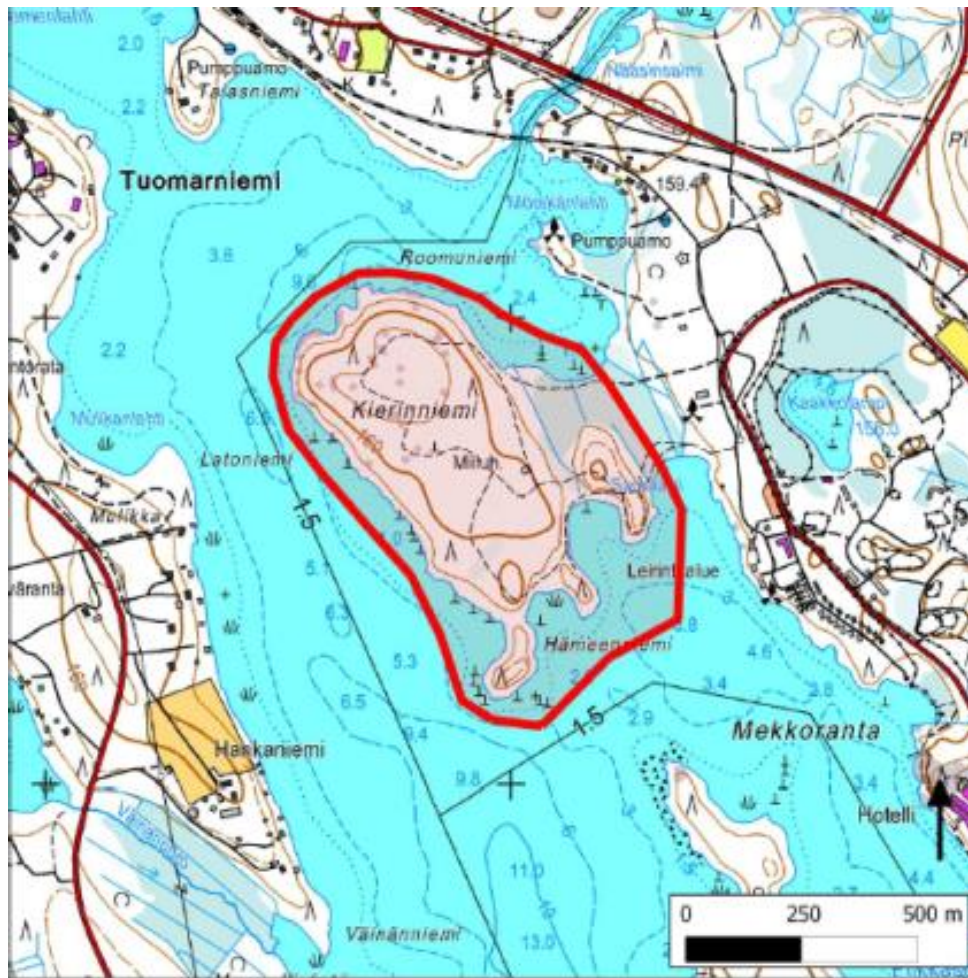
Ähtärin matkailu on saanut alkunsa jo 1800-luvun lopussa, kun tunnetut suomalaiset taiteilijat ovat saapuneet hakemaan inspiraatiota Ähtärin luonnosta ja vesistöistä. 1960-luvun lopussa alettiin suunnitella Ähtärin matkailualueita, joka löysi lopullisen paikkansa Hankaveden itärannalta Mekkokallion ja vanhan puutavaravarastoalueen läheisyydestä. Luonnonkaunis matkailualue hiekkarantoinen sai nimekseen Mekkoranta. Tästä alkoi Ähtärin kehitys matkailupitäjäksi. Matkailualueen vetovoimaa kehitettiin rakentamalla eläinpuisto, Hotelli Mesikämmen ja Stereo-halli. 1980-luvun alussa rakennettiin lisäksi kapearaiderautatie sekä Suomen maantiedettä ja yhteiskuntaa kuvaava Mini-suomi. (Riukulehto 2004, 380-381.)

Ähtärin matkailualueen vahvuuksia on aina ollut sen vaihteleva luonto, joka onnistuu kuvaamaan koko Suomen luonnon yhdessä paketissa: vettä, hiekkarantaa, saaria, avokalliota, nevaa ja metsää eri kasvuluokan vaiheissa. Alue oli alkujaan Tuomarniemen metsäopiston harjoitusmaata, joten 70 vuotta metsänhoitoa takasi hyvän ympäristön matkailutoiminnalle. Tuomarniemen metsäopisto laati alueelle myös metsäsuunnitelmat ja Kierinniemeen rakennettiin Ähtärinreitin Loma Oy:n aloitteesta luontopolku matkailun tarpeisiin (Riukulehto 2004, 382.)

Vuonna 2014 Ähtäriin perustettiin uusi Ähtäri Zoo Resort Oy, joka keskittyy matkailun kehittämiseen, markkinointiin ja myyntiin. Sen suurimmat osakkaat ovat Ähtärin kaupunki ja Ähtäri Zoo. Mukana on myös joukko pienempiä osakkaita, jotka koostuvat suureksi osaksi alueella toimivista matkailualan yrityksistä. 25.5.2015 Ähtäri Zoo Resort Oy:n yritysmäärä oli yhteensä 69 yritystä. Tulevaisuudessa Ähtärin Moksunniemellä on tavoitteena kehittyä kansallisesti ja kansainvälisesti merkittäväksi matkailualueeksi. (Ähtärin Kaupunki 2014.)

2 KIERINNIEMI

Kierinniemi sijaitsee Etelä-Pohjanmaalla Ähtärin kaupungissa, eläinpuiston leirintäalueen välittömässä läheisyydessä. Kierinniemi on luonteeltaan saarimainen, sen ja Moksunniemen välissä kulkee kapea järveen rajautuva kannas kosteaa iso-varpurämettä. Kierinniemen noin 2,5 kilometriä pitkän luontopolun perusti 1984 Tuomarniemen metsäteknikko-opiskelija Esa Niinivirta. Viimeksi polkua ovat kunnostaneet Tuomarniemen metsäluonnonhoitajaopiskelijat 2003–2004. Tuolloin kunnostusta on tukenut Ähtärin Kaupunki, Ähtärin-reitin Loma Oy ja Ähtärin Urheilijat. (Ähtäri Zoo, [viitattu: 15.1.2016].) Kuvassa 1 Kierinniemen kartta. Karttarajauksen pinta-ala 56 hehtaaria.

Kuva 1. Kierinniemen kartta.
(WWF, LL, SLL, GP & BL 2012).

2.1 Omistus ja käyttö

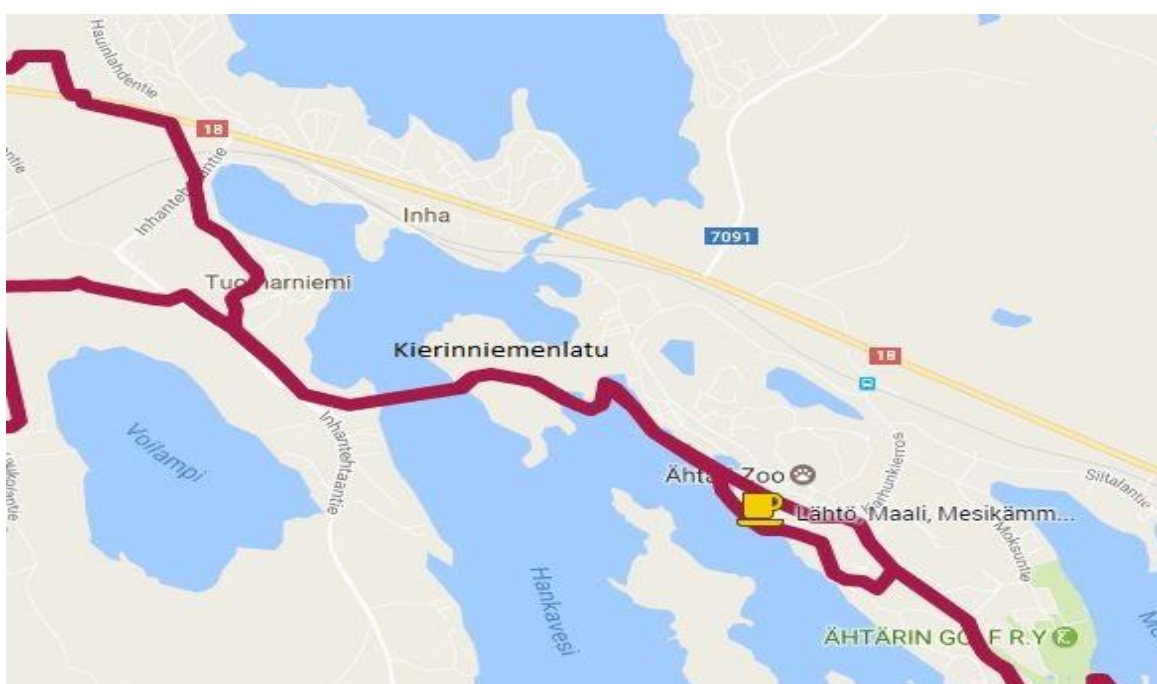
Kierinniemi on jo pitkään ollut Metsähallituksen hallinnassa olevaa valtion maata. Koulutuskeskus Sedu Tuomarniemen lehtorin Veijo Kangasmäen (2017) mukaan alueelle on viimeksi tehty hakkuita 2008. Vuonna 2008 tehdyt hakkuut on sovitettu maisemaan ja suunniteltu luontopolkua säästään. Suurin osa polun käyttäjistä on Ähtärin leirinnän asiakkaita, jotka haluavat tutustua paikallisen luontoon ja rauhoitua raittiissa ilmassa. Luontopolku alkaa leirintäalueen nurkasta. Reitti on merkitty maastoon puisilla viitoilla, jotka opastavat oikealle polulle. Luontopolun varrelta löytyy myös aiheeseen kuuluvia kohdetauluja. Kosteisiin paikkoihin on rakennettu kuvassa 2 näkyvät pitkospuut, mutta kunnostuksesta on kulunut jo yli 10 vuotta, joten polkua voi nykyisessä kunnossa kuvailla jopa vaaralliseksi (Kuva 2.). Myös osa kohdetauluista ja reittiä merkkäavaista viitoista on ajan saatossa päässyt huonoon kuntoon. Esimerkki kohdetaulusta kuvassa 3. Kierinniemen läpi kulkee myös kuvassa 4 näkyvä Ähtärin Kaupungin ylläpitämä hiihtolatu (Kuva 4.). Latu yhdistää Ähtärin keskustan alueen ladut matkailualueen ja Myllymäen reitteihin.

Kuva 2. Luontopolun pitkospuut.

Kuva 3. Luontopolun kohdetaulu.

Kuva 4. Kierinniemen läpi kulkeva hiihtolatu.
(Ähtärin kaupunki 2014).

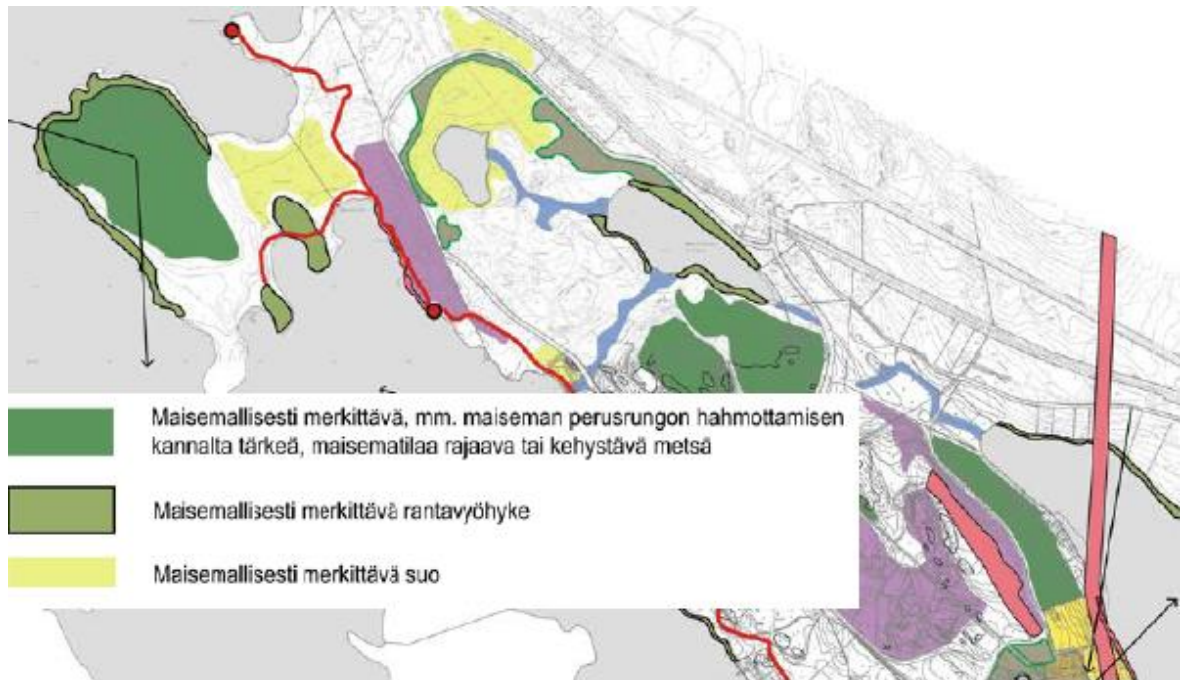
2.2 Luontoselvitys 2011

Ähtärin Moksunniemen osayleiskaavaa varten tehdyssä luontoselvityksessä annetaan Kierinniemen maastosta ja linnustosta kattava kuvaus.

Niemen tyvellä on mäntypuustoinen isovarpuräme, jossa erottuu vanhoja oja. Niemen eteläosa on melko luonnontilaista kuusivaltaista sekametsää ja niemenkärjissä on vanhaa männikköä. Lahopuuna on kaatuneita kuusia ja mäntyjä, lehtipuupötkelöitä ja –maapuita ja mäntykeloja. Aluskasvillisuus on mustikkavaltaista tuoreen kankaan lajistoa ja kuivimmilla alueilla aluskasvillisuudessa esiintyy variksenmarjaa ja kanervaa. Kumpareiden reunoilla on korpipainanteita. Niemen keskiosassa on hakkuualue ja pohjoisosassa nuoria männiköitä ja kuusikoita. Santalahden pohjoispuolelle on istutettu kontortamäntyjä sekä lehtikuusia. Suurimman osan kontortamännystä kaatoivat myrskyt noin 10 vuotta siten ja puita on jätetty alueelle lahopuustoksi. Niemessä on muutamia haapoja. Alueen linnustoon kuuluu tavanomaisia havumetsälajeja, joista huomionarvoisimpia havaittuja lajeja olivat palokärki ja korppi, sekä Santalahden isokoskelopari. Niemen eteläosan metsäalue on poikkeuksellisen luonnontilainen ja luontoarvoiltaan monipuolinen. Se edustaa hyvin alueen alkuperäistä metsäluontoa. (Pöyry 2013.)

2.3 Kaavoitus

Ähtärin kaupungin Moksunniemen osayleiskaavaehdotus vahvistettiin 10.2.2015. Kierinniemen noin 30,5 hehtaarin alue on merkitty kaavaan maa- ja metsätaloustalaiseksi alueeksi (MY), jolla on erityisiä ympäristöarvoja. Alueen eteläosa on luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä alue. Alueen pohjoisosalla on maisemallista arvoa. Alueella sijaitsee lisäksi kolme muinaismuistomerkkiä. Kuvassa 5 näkyy Kierinniemen maisemallisesti merkittävät alueet kaavassa (Kuva 5.).

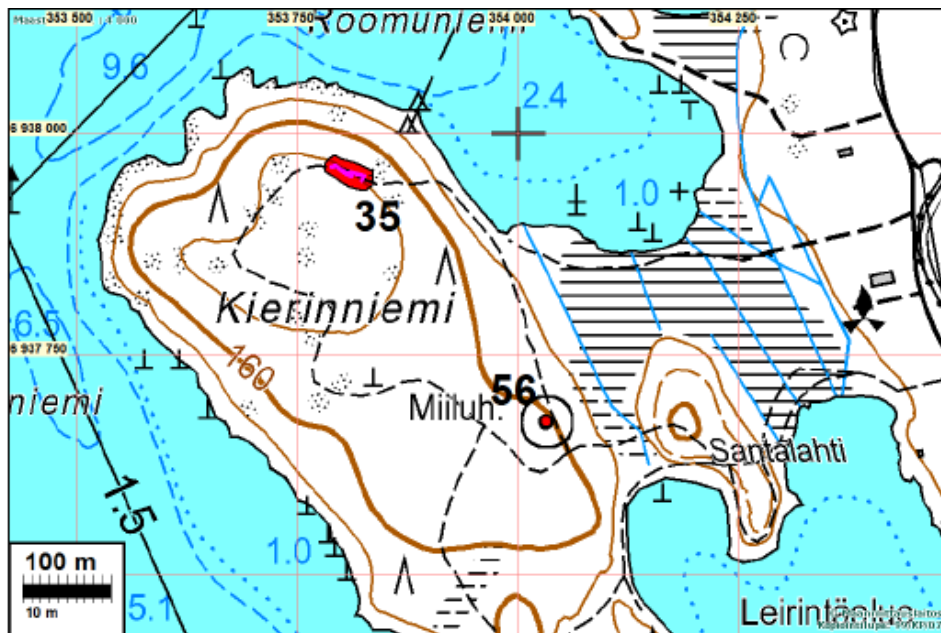
Kuva 5. Kierinniemen maisemallisesti merkittävät alueet.
(Pöyry 2013).

Yleissuunnitelmassa 2011 mainittiin, että Kierinniemi säilytetään luonnonalueena. Alueelle voitaisiin toteuttaa luontoretkeilyyn soveltuvaa pienimuotoista rakentamista. 18.10.2012 viranomaisten työneuvottelussa Metsähallituksen kannanoton mukaan Kierinniemi jätetään rakentamattomaksi ulkoilualueeksi. Metsähallitus kuitenkin muutti kantaansa ja esitti Kierinniemen aluetta tarkasteltavaksi matkailupalvelujen rakentamisen mahdollistavana kokonaisuutena. Vuoden 2013 osayleiskaavassa Kierinniemen vanhaa 300 krsm² oli nostettu aina 3000 krsm² asti, mitä ei voi lukea enää pienimuotoiseksi rakentamiseksi retkeilykäyttöön. Kyseinen kaavamuuotos näkyy kuvassa 6. RM-aluevaraus antaa Metsähallitukselle mahdollisuuden myydä tai vuokarata kohteen yrittäjien käyttöön, mutta alueelle lisätty /s-3 merkintä vaatii luonto-, kulttuuri- ja maisema-arvojen huomioon ottamista. (Pöyry 2013.)

Kuva 6. Vasemmalla vanha RM-aluevaraus ja oikealla vuoden 2013 uudistus. (Pöyry 2013).

Osayleiskaava varten alueelle tehtiin muinaisjäänösinventointi 2011. Inventoijat Jussila & Rostedt (2011) merkitsivät Kierinniemen alueelle kolme muinaisjäänöstä. Luontopolun varrella sijaitsevat historialliset taistelukaivannot ja avaamaton hiilimiilu, jotka näkyvät kuvassa 7. Kierinniemen eteläisen niemen kärjestä löydettiin kvartsi-iskoksia, jotka ovat kivikautisen asutuksen tärkeitä tunnusmerkkejä.

Kuva 7. Pohjoisen kallioon hakattu vallihauta ja etelän hiilimiilu. (Jussila & Rostedt 2011).

2.4 WWF kansallisomaisuus turvaan

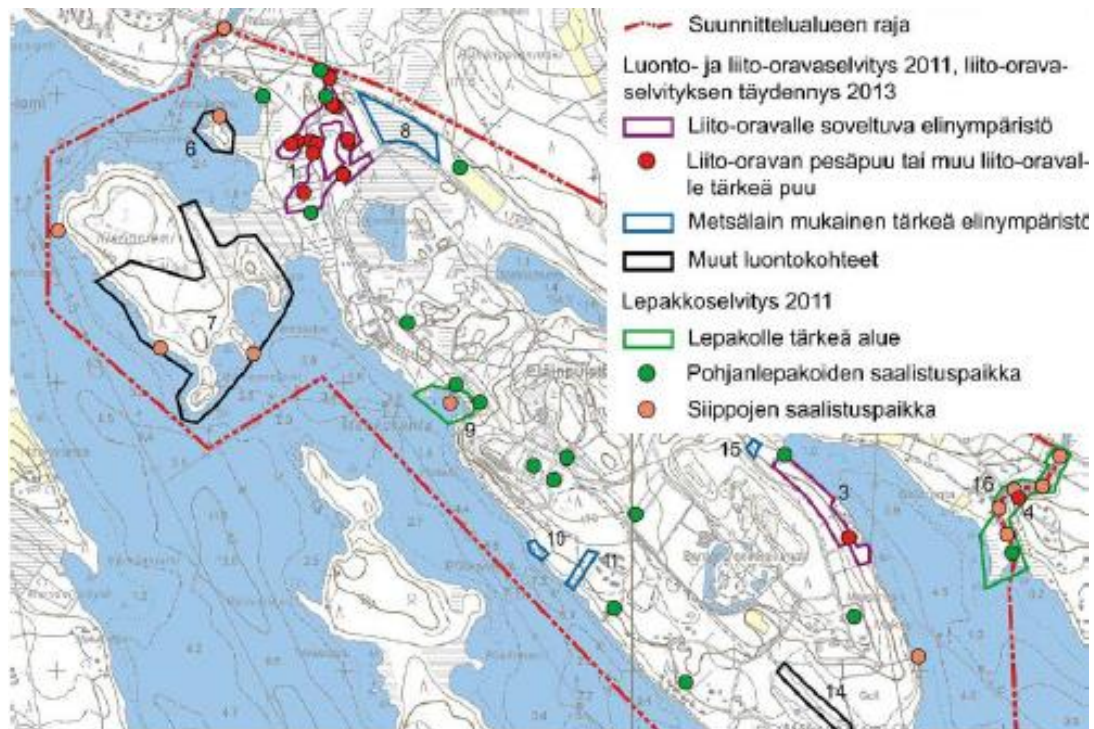
WWF Suomi on yhteistyössä Luonto-liiton, Suomen luonnonsuojeluliiton, Greenpeacen ja Birdlife Suomen kanssa koonnut esityksen, joka kokoaa yhteen suojelunarvoisia luontokohteita valtion omistamilla mailla. Seuraava lainaus on WWF:n Kansallisomaisuus turvaan -raportista.

Esityksen kohteet ovat vailla lain suojaa olevia, monimuotoisuuden suojelun kannalta arvokkaita valtion maiden metsä- ja suoalueita, joista monella on keskeinen merkitys myös suojelualueiden välisen yhteyksien parantamisen kannalta. Suojeluesityksen laatineiden luonnonsuojelujärjestöjen mielestä kohteiden luontoarvot tulee turvata siirtämällä ne metsätaloustalouden ja muun niitä muuttavan maankäytön ulkopuolelle, mieluiten lakisääteiksi suojelualueiksi.” (WWF 2012.)

Myös Kierinniemi on mukana WWF:n esityksessä alueellisesti merkittävänä ja maisemallisesti keskeisenä kohteena. Kierinniemen tiedot perustuvat vuonna 2012 tehtyyn maastokäyntiin ja alueen luontoarvoista kerrotaan seuraavaa.

Pääosin Kierinniemen metsät ovat METSO I/II-luokan kuusivaltaisia 80–100-vuotiaita, tuoreen kankaan metsiä. Lahopuuta on laajalti 5–15 m³/ha. Keloja ja maapuuta eri lahoasteissa noin 5 m³/ha. Metsien erirakenteisuus on hyvä–kohtalainen. Puulajisuhteet: kuusi ja mänty noin 30 %, koivu 10 %, yksittäisiä haapoja, harmaaleppää, raitaa. Useita yli 200-vuotiaita aikaisemman puusukupolven mäntyjä. Palokorokantoja, isoja muurahaispesiä, liito-oravaa useassa kohdassa. Itälaita isovarpurämettä, vanhat pari ojaa eivät ole muuttaneet suota (ennallistuvia). METSO I-luokan korpilaikku eteläosassa, eteläpään niemet hiekkarantoinen upeita. Alueen pohjoisosassa on enimmäkseen 40–60-vuotiaista harvennettua mänty- ja osin lehtikuusivaltaista hoidettua metsää. Vapaat rannat, ykkösluokaisen laajennuksena METSO II-III. (WWF 2012.)

Raportin mukaan alueella esiintyy runsaasti liito-oravia, mutta Moksunniemen osayleiskaavaa varten tehdyssä luonto-, liito-orava ja lepakkoselvityksessä ei ole kuitenkaan merkintää liito-oravahavainnoista Kierinniemen alueella. Kuvassa 8 näkyy luonto-, liito-orava- ja lepakkoselvitys (Kuva 8.).

Kuva 8. Luonto-, liito-orava- ja lepakkoselvitys. (Pöyry 2013).

2.5 Yhteenveto alueen sidosryhmistä

Kierinniemeen vaikuttaa monta eri sidosryhmää. Koulutuskeskus Sedu Tuomarniemi on perustanut ja myöhemmin kunnostanut Kierinniemeä kiertävän luontopolun. Oppilaat käyttävät aluetta myös opetustarkoitukseen. Ähtärin kaupungin liikuntatoimi ylläpitää Kierinniemen läpi kulkevaa latua ja alueesta on laadittu myös suunnistuskartta Ähtärin urheilijoiden käyttöön. (Mazulis 2003.)

Alueen hyvän sijainnin vuoksi se on helposti lähestyttävä kohde Ähtäri Zoo Oy:n asiakkaille tutustua ympäristöön opastetun luontopolun avulla. Alueen omistaja Metsähallitus on valmis myymään kohteen, mutta tällä hetkellä ei ole vielä tarkempaa tietoa mikä tulisi olemaan kohteen toteutusmalli. Ähtärin Moksunniemen alue on jatkuvan myllerryksen alla, kun Ähtäri keskittyy matkailun kehittämiseen.

Tällä hetkellä luontopolun kunto on erittäin heikko, eikä alue palvele kävijöitä parhaalla mahdollisella tavalla. Kierinniemen tilanteeseen tulisi löytää ratkaisumalli, joka hyödyttäisi kaikkia sen käyttäjiä.

3 SIDOSRYHMIEN HAASTATTELUT

Kierinniemen sidosryhmien mielipidettä alueen nykytilasta ja tulevaisuudesta selvitettiin haastatteluina. Haastatteluihin valittiin Kierinniemen hallinnasta vastaava Laatumaa, kuntopolun perustamisesta ja kunnostamisesta vastannut Tuomarniemen metsäoppilaitos, lisäksi valittiin luontopolun sijainnin ja käytön vuoksi Ähtärin kaupungin liikuntatoimi ja Ähtäri Zoo. Haastattelut suoritettiin maaliskuussa 2017.

Haastatteluissa keskityttiin Kierinniemen tämän hetkiseen käyttöön ja tulevaisuuteen. Koska haastateltavat sidosryhmät ovat kytköksissä alueeseen kukin omalla tavallaan, ei haastatteluihin laadittu valmiita yksityiskohtaisia kysymyksiä. Haastattelut etenivät keskusteluina ja ajatusten vaihtona aiheittain. Tavoitteena haastatteluilla oli selvittää Kierinniemen luontopolun tulevaisuutta, alueen tulevaa käyttöä ja ajatuksia kunnostustoimenpiteistä. Taustatutkimuksena alueelle tehtiin vuonna 2016 maastokäyntejä, jossa selvitettiin luontopolun pitkospuiden, viittojen ja opastustaulujen yleistä kuntoa.

Haastateltavat henkilöt valittiin edustamaan mahdollisimman hyvin kyseisen sidosryhmän mielipidettä alueen käytöstä. Haastateltavilta saatiin myös tietoa mahdollisista yhteyshenkilöistä, jotka saattaisivat myös auttaa alueen kartoittamisessa.

3.1 Metsähallitus Laatumaa

Laatumaa vastaa Metsähallituksen loma-asumistonteista, metsätilaomistuksista ja kiinteistökohdesijoittamisesta Suomessa. Laatumaa myy ja vuokraa rantatontteja ja matkailukeskustontteja. Yksityisten tonttien lisäksi Laatumaa vastaa liiketoimintakohteista. (Metsähallitus 2016.)

Laatumaa hallinnoi Kierinniemeä, joten heidän näkemystään alueen tulevaisuudesta kysyttiin Laatumaan kaavoitusinsinööriltä Jani Viisaselta. Viisanen oli myös mukana Ähtärin kaupungin Moksunniemen osayleiskaavan viranomaisneuvotteiluissa vuonna 2013. Viisanen (2017) kertoi kohteen olevan Metsähallituksella myynnissä ja tällä hetkellä ei ole vielä tarkempaa tietoa mikä tulisi olemaan kohteen toteutusmalli. Ähtärin kaupunki panostaa tällä hetkellä matkailun kehittämi-

seen, joten luontopolun kehittäminen olisi Viisanen mielestä järkevää. Viisanen ei näe, että luontopolun kehittämissuunnitelmat olisivat ristiriidassa RM-aluevarauksen toteuttamisen kanssa, paremminkin luontopolun kehittämissuunnitelma täydentäisi RM-aluevarausta, joka on esitetty kuvassa 9.

Kuva 9. Luontopolku kiertää RM-aluevarauksen. (Laatumaa 2017).

3.2 Ähtäri Zoo

Ähtäri Zoo tarjoaa asiakkailleen kattavan matkailupaketin. Vuonna 1973 avatun eläinpuiston ympärille on vuosien varrella rakennettu monipuolisia matkailupalveluita. Majoitukseen on useita erivaihtoehtoja, kuten Hotelli Mesikämmen, Ähtäri Zoo Camping, maatilamajoitusta ja useita eri mökkivaihtoehtoja. Yhteistyötä tehdään myös muiden toimijoiden kanssa, kuten Honkiniemi, Tuomarniemi ja Valkeisen Loma. Uusimpana vaihtoehtona on valmistunut 2016 Naava Resort, joka vastaa korkeatasoisesta loma-asumisesta. 2016 kesällä avattiin myös Ähtäri Zoo kotieläintila, joka nousi suosioon heti avaamisen jälkeen. Suurimpana vetonaulana vuodelle 2017 on toteutumassa pandapariskunnan saapuminen eläinpuistoon vuoden loppuun mennessä. (Haapaniemi 2016, 5.)

Kierinniemen luontopolun sijainti Ähtärin Zoo camping-alueen vieressä on ihanteellinen. Luontopolku alkaa camping-alueen välittömästä läheisyydestä. Tämä mahdollistaa nopean ja vaivattoman pääsyn nauttimaan luonnontilaisesta metsästä. Luontopolku on sopivan mittainen, että lapsiperheet voivat nauttia siitä muiden aktiviteettien lomassa. Ähtäri Zoo toimitusjohtajan Juhani Haapaniemen mukaan luontopolun kunnostaminen olisi järkevää, jotta pystyttäisiin helpottamaan alueelle pääsyä. Haapaniemi pitää alueen luontoa arvokkaana ja alueen kehitys toisi lisäarvoa Ähtärin matkailulle. (Haapaniemi 2016.)

RM-aluevaraukseen Haapaniemi otti kantaa kertomalla, että ei näe lähitulevaisuudessa järkeä suurille investoinneille alueella ja Kierinniemi hyötyisikin enemmän luontopolkua tukevasta rakentamisesta, kuten laavusta ja luontopolun kunnostamisesta. Haapaniemi lisää, että suurille investoinneille, kuten hotelleille löytyy tilaa muualtakin.

3.3 Ähtärin liikuntatoimi

Ähtärin liikuntatoimi tarjoaa ja ylläpitää erilaisia harrastus ja liikuntamahdollisuuksia kuntalaisilleen. Vaihtelevat maastot, vesistöt ja runsasluminen talvi palvelevat etenkin hiihtäjiä. Ähtärissä kulkeekin yhteensä noin 150 kilometrin latuverkosto, josta noin 80 kilometriä Paana-latukoneella hoidettua. Valaistuja latuja on Mustikkavuorelta, matkailualueelta ja keskustan pururadalta. Latukone Paanan tekemiä reittejä on myös mahdollista seurata reaaliajassa Ähtärin kaupungin kotisivujen kautta. Latuverkosto kulkee myös Kierinniemen läpi jos lumitilanne sen sallii. (Ähtärin kaupunki 2014.)

Ähtärin liikuntatoimenjohtajan Osmo Sivénin (2017) mukaan latu tulee kulkemaan Kierinniemen läpi myös tulevaisuudessa, eikä sitä lähdetä siirtämään jään ylitysten vähentämiseksi. Sivén esitti myös ajatuksia luontopolun kehittämiseksi kuten, pohjalle ajettavaksi mursketta, jolloin luontopolun pohjaa voisi talvella käyttää osanmatkaa latuna. Luontopolku pitäisi myös viitoittaa kunnolla ja kohdetaulujen jalat olisi syytä kiinnittää metallisilla kiinnikkeillä lahon estämiseksi. Tällä hetkellä luontopolun vanhat viitat ovat lahonneet, eivätkä kohdetaulut riitä reitin merkkeilyseen. Kierinniemessä kulkee paljon ajansaatossa muokkautuneita polkuja, joten alueella on helppo eksyä väärälle reitille. Myös reitin levähdyspaikat vaativat kunnostusta. Levähdyspaikkoja tulisi tehdä ainakin 3 reitin varrelle. Sivén oli hyvin tietoinen myös Tuomarniemen metsäluonnonhoitajaoppilaiden kunnostaneen polun vuosina 2003–2004. Sivén on myös tehnyt vuonna 2014 taulukossa 10 näkyvän Kierinniemen luontopolun reittiluokituksen, jonka pohjalta on tehty myös Ähtärin kaupungin reittikuvaus luontopolusta. (Ähtärin kaupunki 2014.)

REITILUOKITUSLOMAKE						
Reitin osuus	Kaltevuus %	Korkeuserot	Kulkukelpoisuus/ reitin pinta	Viitoitus ja merkintä maastoon	Etenemis- nopeus min/km	Luokka
Osuus 1 Pituus 0,5 km	Max 5 %	4	200m pitkospuita, kapea polku jossa puunjuuria ja kiviä	Luontopolku ja metsäpolku viitoitin opastettu.	20	keskivaativa
Osuus 2 Pituus: 0,5 km	Max 15 %	6	Kapea kivinen ja juurakkoinen polku, yksi jyrkempi nousu	Viitat selkeät	20	keskivaativa
Osuus 3 Pituus: 0,5 km	Max 12 %	3	Kapea kivinen ja juurakkoinen polku.	Selkeä viitoitus	20	keskivaativa
Osuus 4 Pituus: 0,5 km	Max 16 %	5	Kapea kivinen ja juurakkoinen polku.	Selkeät opasteviitat.	20	keskivaativa
Osuus 5 Pituus 0,5 km	Max 5 %	2	Meno-paluuosuus sama, katso osuus 1	Selkeät opasteet.	20	keskivaativa
Reitti yhteensä Pituus: 2,5 km	Max 16 %	20		Merkinnät viitoilla, luontopolku ja metsäpolku.	20	keskivaativa

Taulukko 1. Kierinniemen reittiluokituslomake
(Sivén 2017).

3.4 Sedu Tuomarniemi

Tuomarniemen metsäopetus on aloitettu vuonna 1903. Historian alussa Tuomarniemi aloitti metsänvartijakouluna ja on siitä muokkautunut ajan saatossa metsäkouluksi ja opistoksi. Vuonna 1997 laitos siirtyi valtion omistuksesta Seinäjoen ammatillisen korkeakouluopetuksen kuntayhtymälle. Vuonna 2013 ammattikorkeakouluopetus siirtyi Seinäjoelle ja tällä hetkellä koulutuskeskus Sedu kouluttaa Tuomarniemellä metsäkoneenkuljettajia, metsäenergian tuottajia ja metsäpalvelujen tuottajia. (Museovirasto 2009.)

Koska Kierinniemen luontopolun perusti vuonna 1984 Tuomarniemen metsäteknikko-opiskelija Esa Niinivirta ja kunnosti 2003 – 2004. Tuomarniemen metsäluonnonhoitajaopiskelijat, haastateltiin koulutuskeskus Sedu Tuomarniemen koulutuspäällikköä Jorma Tukevaa. Tukevan (2017) mukaan edellinen kunnostus sopi sen aikaisten metsäluonnonhoitajaopiskelijoiden opetussuunnitelmaan ja kunnostus pystyttiin toteuttamaan opetustyönä. Tällä hetkellä Tuomarniemellä koulutetaan lähinnä metsäkoneenkuljettajia, joten monta viikkoa kestävä kunnostusprojekti ei tukisi tätä koulutusta. Tukeva toi myös uuden ajatuksen esteettömästä luontopolusta joka johtaisi laavulle. Tukevan mukaan tällainen projekti voisi olla mahdollista toteuttaa koulutuskeskus Sedu:n aikuiskoulutuksen kurssina.

Sedu aikuiskoulutuksen tuntiopettajaa Jyrki Ilvestä (2017) haastateltiin koskien aikuiskoulutuskurssin järjestämistä Kierinniemen kunnostusta ajatellen. Ilveksen (2017) mukaan aikuiskoulutus on pääosin keskittynyt puun jatkojalostukseen. Luontoon liittyvät kurssit eivät hänen mukaansa tahdo saada osallistujia. Kierinniemen kunnostukseen tarvittava oppilasmäärä kurssille olisi noin 6–8, mikä saattaa olla vaikea saavuttaa. Ilves näkee mahdolliseksi pitkospuiden sahaamisen ja laavun rakentamisen Tuomarniemellä, mutta tämän jälkeen tarvittaisiin työvoimaa projektin loppuun viemiseksi Kierinniemen päässä. Hän näkisi myös, että Kierinniemen luontopolun kunnostaminen olisi mahdollista toteuttaa hankkeena, koska se tukisi vahvasti Ähtärin matkailun strategiaa ja vaalisi luontoarvoja.

3.5 Yhteenveto haastatteluista

Kaikille haastateltaville Kierinniemen luontopolun tilanne oli ennestään tuttu, ja polun huono kunto ei tullut yhdestäkään haastateltavista yllätyksenä. Kaikki olivat yhtä mieltä luontopolun ja alueen kehittämistarpeesta. Asiaa oli selvästi pohdittu jo aikaisemmin, mutta mihinkään konkreettisiin toimiin ei ole asian suhteen ryhdytty.

Yleinen mielipide oli, että Kierinniemen luontopolun kunnostaminen sopisi Ähtärin matkailua tukevaan strategiaan. Luontopolku toisi lisää vetovoimaa Zoo Camping alueelle ja samalla lisäisi myös paikallisten ulkoilumahdollisuuksia.

Haastateltavat olivat tietoisia matkailupalvelujen majoitusrakentamiseen kaavoitustusta RM-aluevarauksesta, mutta täysin tarkkaa tietoa kaavoituksen yksityiskohdista ei kuitenkaan kaikilla ollut. Kohde on edelleen Metsähallituksella myynnissä ja tällä hetkellä ei ole vielä tarkempaa tietoa kohteen toteutusmallista (Viisanen 2017). Tontin tulevaisuuden käyttö herättää selvästi epävarmuutta luontopolun kunnostusta ajatellen, mutta asiassa nähtiin myös rakentamisen ja luontopolun tukevan toisiaan. Ähtärin matkailun kanta antoi kuitenkin ymmärtää, ettei alueelle olisi suunnitteilla suuria investointeja lähitulevaisuudessa.

Kehityssajatuksena esiin nousi esteettömän pääsyn omaava laavu. Vastaavia laavuja löytyy esimerkiksi Seinäjoen Jouppilanvuoren kuntoreitiltä. Esteettömän laavun rakentaminen antaisi alueen matkailulle selvää lisäarvoa ja mahdollistaisi täysin uutta asiakasvirtaa alueelle (ESKE Esteettömyyskeskus, [viitattu 15.3.2017].) Pääasiassa haastatteluissa keskityttiin kuitenkin vanhan luontopolun ja kohdekylltien peruskorjaukseen.

Luontopolun kunnostamisen käytännön toteuttamiseen ei saatu selvää linjausta, mutta yhteistyöhalukkuutta eri tahojen kesken oli. Sedu koulutuskeskuksen resurssit eivät riitä koko luontopolun kunnostamiseen, koska metsäalan opetussuunnitelman muutosten jälkeen luonnonhoitoon suuntautuvat kurssit ovat vähentyneet (Ilves 2017). Tuomarniemellä jatkojalostetaan kuitenkin puuta, joten pitkospuiden sahaaminen ja laavun valmistaminen rahoituksen avulla olisi mahdollista. Tuomarniemen läheisen sijainnin vuoksi tämä olisi myös todennäköisesti halvin vaihtoehto materiaalien hankintaan.

Parhaana vaihtoehtona luontopolun kunnostaminen nähtiin hankkeena. Vastavainlainen hanke toteutettiin 2015, kun matkailualueen rantavyöhyke sai päivitetyn ulkoasun, joka palvelee kuntalaisia, loma-asukkaita ja matkailijoita. Hanketta hallinnoin tuolloin Ähtärin kaupunki ja hankkeessa mukana olivat Ähtäri Zoo Oy, Hotelli Mesikämmen Oy, Luoman Oy:n Hirvimökit ja Naava Resort Oy. (Ähtärin kaupunki, [viitattu 17.3.2017].)

4 EHDOTUKSIA ALUEEN KEHITTÄMISEKSI

Haastatteluiden perusteella Kierinniemen luontopolun kunnostaminen olisi alueella ajankohtaista ja eri tahojen tavoitteet myös tukisivat tätä suunnitelmaa. Kunnostamisessa olisi syytä lähteä liikkeelle keräämällä työryhmä suunnittelemaan alueen matkailua ja Kierinniemen luontoarvoja parhaalla tavalla tukeva hanke. Ähtärin kaupungilla on jo valmiiksi kokemusta samantyyllisen hankkeen hallinnoimisesta Kierinniemen läheisyydessä.

Työryhmälle hyvän pohjan muodostaisivat Ähtärin kaupunki, Ähtäri Zoo Oy, Metsähallitus ja Koulutuskeskus Sedu Tuomarniemi. Tällä työryhmällä pystyttäisiin kartoittamaan RM-aluevaraus ja luontopolku toisiaan tukeviksi elementeiksi ja maanomistajan mielipide alueen käytöstä tulisi myös huomioiduksi.

Koulutuskeskus Sedu Tuomarniemen mukana olo toisi työryhmään käytännön osaamista luontopolkujen kunnostamisesta. Tuomarniemellä on myös pitkät perinteet Kierinniemessä, luontopolun perustamisen ja kunnostamisen kautta. Tämän lisäksi Sedu Tuomarniemen läheinen sijainti Kierinniemeen nähden mahdollistaisi materiaalien hankkimisen läheltä. Myös mahdollista yhteistyötä Sedu koulutien puualan opiskelijoiden kanssa on syytä miettiä kohdetaulujen ja suuntaviittojen kanssa.

Kierinniemen kunnostamisessa pitäisi vähintäänkin pyrkiä palauttamaan luontopolku vuoden 2004 kuntoon. Luontopolun reittisuunnittelu on toteutettu hyvin, joten kunnostamistarve on lähinnä vanhojen rakenteiden päivitystä.

Luontopolun kunnostamisen lisäksi alueella on otettava huomioon 2011 tehdyssä muinaisjäännösinventoinnissa merkityt kohteet. Kohteita olisi mahdollista korostaa ja tuoda paremmin esille maltillisesti toteutetulla harvennushakkuulla. Tällä toimenpiteellä saataisiin lisää vetovoimaa luontopolulle. Erityisesti juoksuhautojen ympäristön avaaminen tehostaisi kohdetaulun tarinaa. Harvennuksesta ja kohteiden laajuudesta on hyvä konsultoida lähimmän maakuntamuseon arkeologia. (Museovirasto 2016.)

Harvennuksia voisi miettiä myös Kierinniemen luoteisosassa, jossa tiheä männikkö peittää maisemat luontopolulta järvelle. Tällä hetkellä luontopolun luoteisosa on maisemallisesti reitin heikoin alue, vaikka se pystyisi tarjoamaan käyttäjälle maiseman suoraan hankavedelle.

Kierinniemen luontopolkua kunnostaessa olisi myös syytä miettiä, olisiko hankkeen avulla mahdollista kehittää aluetta muutenkin, kuin kunnostamalla luontopolkua. Yhtenä kehitysideana tuli esteettömän reitin ja laavun rakentaminen.

4.1 Ähtärin kaupungin elinvoimaohjelma 2016–2020

Ähtärin kaupunki on laatinut syksyllä 2014 Ähtärin elinvoimaohjelman vuosiksi 2016–2020. Yhtenä Ähtärin elinvoimaohjelman tavoitteista on edistää asukkaiden hyvinvointia, osallisuutta ja ympäristön hyvinvointia. Ähtärin tavoitteena on olla tunnettu matkailusta, hyvistä palveluista, luonnonläheisyydestä ja tarjota vakinaisille sekä loma-asukkaille monipuolisia palveluita. Ähtäri-brändiä tällä hetkellä vie eteenpäin Ähtäri Zoo Oy, jonka ympärille on kerätty laaja kirjo matkailun oheispalveluita. (Ähtärin kaupunki 2014.)

Kierinniemen luontopolun kunnostushanke tukisi Ähtärin elinvoimaohjelman strategisia linjauksia, kuten ympäristön hyödyntäminen kestävän käytön mukaisesti asukkaiden ja matkailijoiden viihtyvyyden lisäämiseksi. Hanke tukisi myös Ähtäri Zoon matkailupalveluita tarjoamalla vakinaisille ja loma-asukkaille mahdollisuuden nauttia Ähtäriläisestä perinnemaastosta Kierinniemessä.

Hankkeen toteutus yhteistyössä Sedu Tuomarniemen kanssa tukisi myös Ähtärin koulutusta ja antaisi oppilaille mahdollisuuden olla mukana Ähtärin matkailun kehittämisessä. Koulutuskeskus Sedu aloittaa myös matkailualan koulutuksen elokuussa 2017. Koulutuksen tavoitteena on tarjota käytännönläheistä opiskelua, matkailu- ja ohjelmapalveluja, luontomatkailua Ähtärin ja alueen matkailua hyödyttäen. (Koulutuskeskus Sedu 2014.) Kierinniemen luontopolun markkinointi tarjoaisi uudelle koulutusohjelmalle mahdollisuudet tutustua käytännönläheisesti työelämään ja kehittää samalla opetuksen ja yritysten yhteistyötä.

4.2 Matkailualueen nallenpolku

Ähtärin matkailualueen ranta-alueen kehittämishanke (Ähtärin kaupunki, [viitattu 17.3.2017].) toteutettiin 1.7 – 31.12.2015. Hankkeen tukiprosentti oli 90 % ja rahoitus saatiin Kuudestaan ry:ltä. Hankkeen lopputuloksena oli matkailualueen ranta-viivaa mukaileva 4,3 km pitkä Nallenpolku. Nallepolusta tehdyssä esitteessä sitä kuvataan helppokulkuiseksi ja leveä väyläiseksi. Valaistuksen ansiosta kuntoilu tai iltakävely onnistuu myös hämärän tullen. Reitin kattavaan varustukseen kuuluu: (Etelä-Pohjanmaan matkailu Oy 2014.)

- parkkipaikka
- opaste/tarinataulu
- laavu
- puuvaja
- nuotiopaikka reitin lähtöpisteessä
- uimaranta
- pukeutumissuoja
- laavu
- käymälä
- levähdyspenkit
- kesäkahvila
- grillikota

Nallenpolku kuvassa 11 on suorassa yhteydessä Kierinniemen luontopolkuun, mutta valitettavasti luontopolku ei pysty tasoltaan vastaamaan juuri valmistunutta nallenpolkua. Nallenpolun helppokulkuisuus ja varustelu antaisi hyvän pohjan har- kita esteettömän pääsyn omaavaa laavua Kierinniemeen.

Kuva 10. Nallenpolku ja Kierinniemen luontopolku (Etelä-Pohjanmaan matkailu Oy 2014).

4.3 Esteettömän laavun edut

Esteettömälle reitille ei ole olemassa valmista standardia, joten suunnittelijan pitää pystyä itse tarkastelemaan kohteen toimivuutta. Esteettömien luontokohteiden rakentamisesta on kuitenkin saatavilla hyvin tietoa esimerkiksi esteettömyyskeskuksen sivuilta. Suunnittelussa on muistettava, että pelkkä esteetön laavu ei riitä, vaan esteetöntä reittiä pitää käsitellä kokonaisuutena sen käyttäjän silmin. Kohteen pitää olla helposti saavutettavissa lapsiperheelle rattaitten kanssa ja liikunta-

rajoitteiselle pyörätuolilla. Myös muut palvelut on otettava huomioon, kuten wc-tilat, opastus ja parkkipaikat (ESKE esteettömyyskeskus, [viitattu 21.3.2017].)

Kierinniemen sijainti antaisi hyvät lähtökohdat esteettömän laavun toteutukselle. Luontopolun läheisyydessä on jo valmiiksi leirinnän vastaanotto, joka tarjoaa parkkipaikan, wc-tilat ja neuvonnan. Kierinniemi onkin juuri sijaintinsa takia mielenkiintoinen alue, koska se on lähes luonnontilainen, mutta silti erittäin lähellä palveluja. Esteetön ulkoympäristö voisi houkutella erityisesti ikääntyviä ihmisiä ja liikkumisrajoitteisia asiakkaita matkailualueelle.

Esteettömän reitin toteutus vaatisi huomattavasti enemmän suunnittelua ja resursseja verrattuna Kierinniemen nykyisen luontopolun kunnostamiseen. Seinäjoella toimiva Lakeuden Elämysliikunta ry on ollut toteuttamassa useita EU-hankkeita, joiden tavoitteena on ollut laajan esteettömän elämysliikuntareitin toteuttaminen. Lakeuden elämysliikunta ry:n 2008 perustaneelle Hannu Salolle on myönnetty 2015 kunniamaininta Esteetön Suomi kilpailussa. (Kuntoutussäätiö 2016.) Konsultointi esteettömien reittien toteutuksesta voisi auttaa Ähtärin kaupunkia hahmottamaan Kierinniemen luontopolun mahdollisuuksia.

5 POHDINTA

Opinnäytetyötä lähdettiin aluksi tarkastelemaan Kierinniemen luontopolun kunnostamistarpeen näkökulmasta. Alustavan tiedonkeruun jälkeen selvisi kuitenkin, että olisi syytä laajentaa aihetta koskemaan koko Kierinniemeä ja sen sidosryhmiä. Kierinniemeen olisi mahdollista kehittää Ähtärin luontomatkailua, mutta Metsähallituksen omistus tekee tilanteesta haastavan. On todennäköistä, että Kierinniemen kehitystä jarruttaa pelko alueen joutumisesta korkeimman tarjouksen tekijälle, koska Metsähallitus on valmis myymään alueen, eikä Ähtärin kaupunki omista aluetta. On mahdollista, että ulkopuolinen osapuoli rakentaisi alueelle kilpailevaa toimintaa.

Ähtäri Zoon kannalta olisi tärkeää saada hankittua Kierinniemi Ähtärin kaupungin omistukseen, joko ostamalla tai maanvaihdoilla. Ähtäri on listannut tavoitteekseen elinvoimaohjelmassaan luoda Ähtäri Zoosta kansallisesti ja kansainvälisesti merkittävä matkailukohde pandahankkeen siivittämä, joten Moksunniemen luontomatkailun kehittäminen olisi myös valtion etu (Ähtärin kaupunki 2014.).

Tämän hetken tilanteessa Ähtärin kaupungin tulisi pyrkiä vähintäänkin kunnostamaan luontopolun perusrakenteet eli pitkospuut, kohdetaulut, opasteet ja levähdyspaikat. Pienillä investoinneilla pystyttäisiin lisäämään huomattavasti polun käyttömukavuutta ja turvallisuutta. Reitin kunnostamista puoltavat myös luontopolun huomioon ottaminen kaavoituksessa ja Metsähallituksen positiivinen suhtautuminen kunnostukseen.

Esteettömän luontopolun toteuttaminen tulisi vaatimaan huomattavasti enemmän suunnittelua ja investointeja materiaaleihin. Esteetöntä reittiä suunnitellessa olisi hyvä harkita ulkopuolisen toimijan konsultointia, koska se poikkeaa huomattavasti perinteisen luontopolun rakentamisesta.

5.1 Lopuksi

Opinnäytetyön suunnittelu aloitettiin keväällä 2016 ja haastattelut suoritettiin keväällä 2017. Pitkä aikaväli mahdollisti aiheen kehittymisen ja käytössä olevaan materiaaliin tutustumisen. Pitkäjänteinen suunnittelu mahdollisti hyvän kuva opinnäytetyön aiheen laajuudesta ja mahdollisista haastateltavista sidosryhmistä.

Haastatteluilla onnistuttiin keräämään tarpeellinen tieto Kierinniemen tulevaisuuden pohdinnalle, mutta haastattelut antoivat kuitenkin hyvin yksipuoleisen kuvan Kierinniemen tulevaisuudesta. Yhtenä hyvänä haastateltavana olisi voinut olla Kierinniemeen loma-asutusta visioiva henkilö. Keskustelut haastateltavien kanssa onnistuivat ja haastatteluilla saatiin kattavia vastauksia, vaikka haastateltavat olivatkin kiireisiä. Positiivista oli myös haastateltavien ja lähdeaineiston selvä kunnioitus Kierinniemen luontoa kohtaan.

LÄHTEET

- ESKE Esteettömyyskeskus. Ei päiväystä. [Verkkosivu]. [Viitattu 15.3.2017]. Saatavana: http://www.esteeton.fi/portal/fi/liikkuminen/luontoliikunta/seinajoen_esteeton_kuntoreitti/
- ESKE Esteettömyyskeskus. Ei päiväystä. [Verkkosivu]. [Viitattu 21.3.2017]. Saatavana: <http://www.esteeton.fi/portal/fi/liikkuminen/luontoliikunta/>
- Etelä-Pohjanmaan Matkailu Oy. 2014. Visit Pohjanmaa. [Verkkojulkaisu]. [Viitattu 17.3.2017] Saatavana: http://www.visitpohjanmaa.fi/files/7614/1597/8294/Nallenpolku_fi.pdf
- Haapaniemi, J. 2017. Ähtäri lehti. Talvi-kesä, 5.
- Haapaniemi, J. 2017. Toimitusjohtaja. Ähtäri Zoo. Keskustelu 7.3.2017.
- Ilves, J. 2017. Aikuiskoulutuksen tuntiopettaja. Sedu Ähtäri. Keskustelu. 15.3.2017
- Jussila, T. & Rostedt, T. 2011. Ähtäri Moksunniemen osayleiskaava-alueen muinaisjäännösinventointi 2011.[Verkkojulkaisu]. Ähtäri kaupunki. [Viitattu 15.1.2016] Saatavana: http://mikroliitti.pp.fi/1-julkisetraportit/Ahtari/Ahtari-Moksunniemi_muinaisj-inv_2011.pdf
- Kangasmäki, V. 2017. Lehtori. Sedu Ähtäri. Suullinen tieto. 23.3.2017.
- Karjalainen, E. & Verhe, I. 1995. Ulkoilureitti: opas ulkoilureittien suunnittelijoille, rakentajille ja hoitajille. Helsinki: RAK.
- Koulutuskeskus Sedu. 2014. Matkailupalvelujen tuottaja. [Verkkosivu]. [Viitattu 16.3.2017]. Saatavana: <http://www.sedu.fi/fi/Hae-opiskelemaan/Koulutustarjonta/Matkailupalvelujen-tuottaja>
- Kuntoutussäätiö. 2016. Yhden miehen suurprojekti: Esteetöntä elämysliikuntaa Seinäjoelle. [Verkkojulkaisu]. [Viitattu 28.3.2017]. Saatavana: <http://hankkeet.kuntoutussaatio.fi/liikuntajaosallisuus/yhden-miehen-suurprojekti-esteetonta-elamysliikunta-seinajoelle/>
- Mazulis, M. 2003. Ähtäri urheilijat ry:n suunnistuskartta Kierinniemenestä.
- Metsähallitus. 2016. Metsähallitus Laatumaa [Verkkosivu]. [Viitattu 13.3.2017] Saatavana: <http://www.metsa.fi/laatumaa>

- Museovirasto. 2016. Muinaisjäännökset ja metsänhoito. [Verkkosivu]. [Viitattu 16.3.2017]. Saatavana: http://www.nba.fi/fi/kulttuuriymparisto/arkeologinen_perinto/arkeologisen_kulttuuriiperinnon_suojelu/metsanhoito
- Museovirasto. 2009. Tuomarniemen metsäopisto. [Verkkosivu]. [Viitattu 14.3.2017]. Saatavana: http://www.rky.fi/read/asp/r_kohde_det.aspx?KOHDE_ID=1024
- Pöyry Oy Finland. 2013. Moksunniemen osayleiskaavaehdotus 10.12.2013. [Verkkojulkaisu]. Ähtärin kaupunki [Viitattu 15.1.2016]. Saatavana: http://www.ahtari.fi/kaupunki/templates/ahtari/images/kaavat/selostus_moksunniemen_oyk_10122013.pdf
- Riukulehto, S. 2004. Tuomarniemi – Siellä ei koskaan sada. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.
- Sivén, O. 2017. Liikuntatoimenjohtaja. Ähtärin Kaupunki. Keskustelu 28.2.2017.
- Tukeva, J. 2017. Koulutuspäällikkö. Sedu Ähtäri. Keskustelu. 14.3.2017.
- Viisanen, J. 2017. Kaavoitusinsinööri. Laatumaa. Keskustelu 28.2.2017.
- WWF, LL, SLL, GP & BL. 2012. Kansallisomaisuus turvaan – valtion omistamia suojelunarvoisia metsä- ja suoalueita, Kierinniemi. [Verkkojulkaisu]. WWF [Viitattu 15.1.2016]. Saatavana: <https://wwf.fi/mediabank/2713.pdf>
- WWF. 2012. WWF Suomen raportteja 29: Kansallisomaisuus turvaan – valtion omistamia suojelunarvoisia metsä- ja suojelualueita. [Verkkojulkaisu] WWF Helsinki [Viitattu 15.1.2016] Saatavana: <http://wwf.fi/mediabank/2896.pdf>
- Ähtärin kaupunki. 2014. Hankkeet ja projektit. [Verkkosivu]. [Viitattu 17.3.2017]. Saatavana: <http://www.ahtari.fi/kaupunki/index.php/palvelut/elinkeino-ja-yritysaaminen/hankkeet-ja-projektit>
- Ähtärin kaupunki. 2014. Vapaa-aika [Verkkosivu]. [Viitattu 14.3.2017]. Saatavana: <http://www.ahtari.fi/kaupunki/index.php/vapaa-aika/liikunta-ja-ulkoilu/hiihto>
- Ähtärin kaupunki. 2014. Hiihtoladut reaaliajassa [Verkkosivu]. [Viitattu 16.3.2017]. Saatavana: http://www.sports-tracker.com/view_profile/paana
- Ähtärin kaupunki. 2014. Ähtärin kaupungin elinvoimaohjelma 2016 - 2017. [Verkkojulkaisu]. [Viitattu 16.3.2017]. Saatavana: <http://www.ahtari.fi/kaupunki/templates/ahtari/images/PDF-tiedostot/elinvoimaohjelma.pdf>

Ähtärin kaupunki. 2014. Kierinniemen reittikuvaus. [Verkkojulkaisu]. [Viitattu 28.3.2017] Saatavana:
<https://drive.google.com/file/d/0B3ZH046hH7JQVGp4dEhQMjRzU1k/edit>

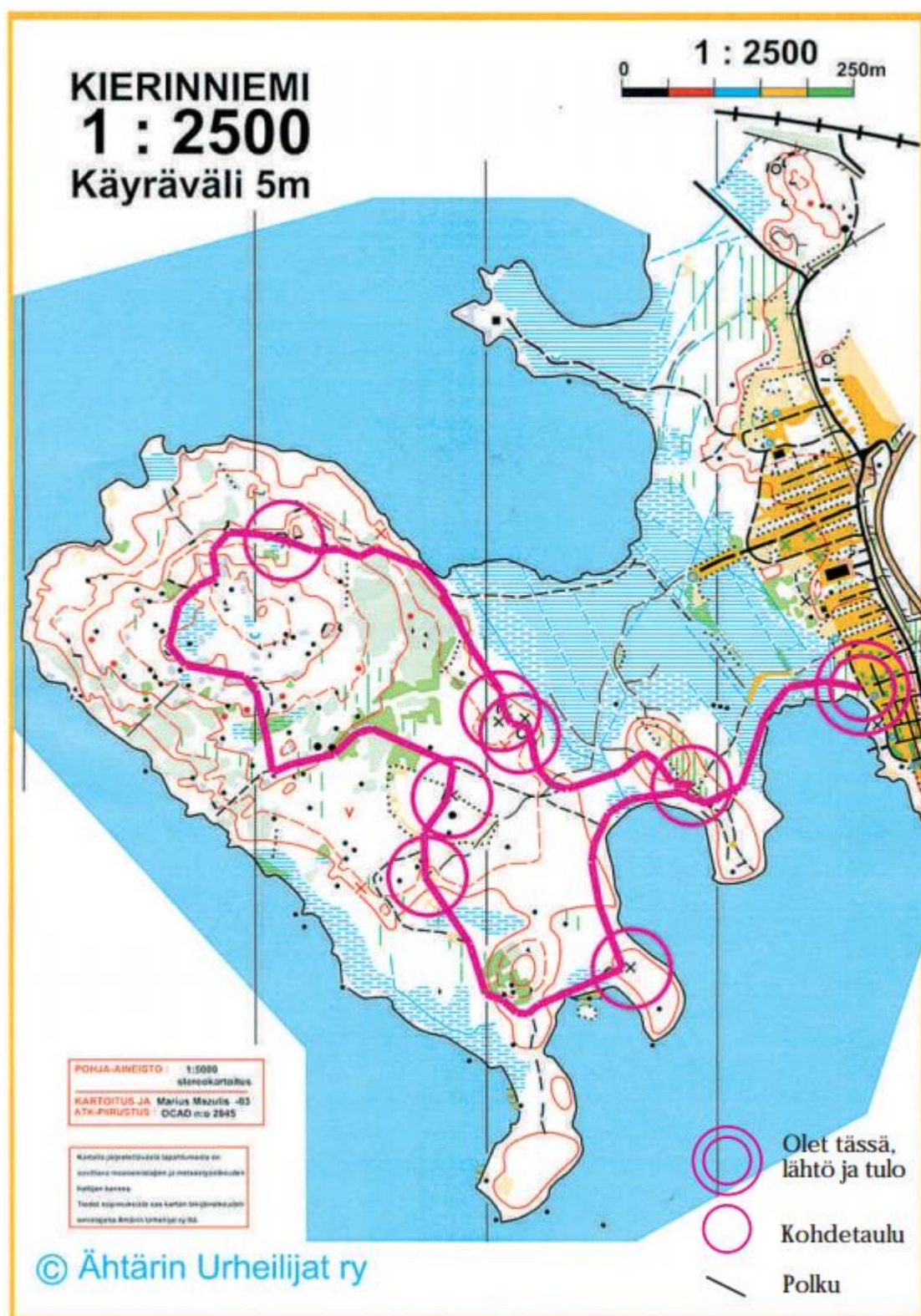
Ähtäri Zoo. Kierinniemen metsäpolku esite. [Verkkojulkaisu] Ähtärin kaupunki [Viitattu 15.1.2016]. Saatavana:
<http://www.ahtarizoo.fi/templates/ahtarizooresort/images/pdf/kierinniemi.pdf>

LIITTEET

Liite 1. Ähtärin Urheilijat Ry:n suunnistuskartta Kierinniemestä.

Liite 2. Kierinniemen luontopolun reittiluokituslomake.

Liite 1 Ähtärin Urheilijat Ry:n suunnistuskartta Kierinniemestä

© Ähtärin Urheilijat ry

Liite 2 Kierinniemen luontopolun reittiluokituslomake

Reittiluokituslomake:

Päivämäärä

Luokittelijan nimi

08.09.14

Osmo Siven

Kunta

Reitin nimi

Ähtäri

Kierinniemen luontopolku

REITILUOKITUSLOMAKE

Reitin osuus	Kaltevuus %	Korkeuserot	Kulkukelpoisuus/ reitin pinta	Viitoitus ja merkintä maastoon	Etenemis- nopeus min/km	Luokka
Osuus 1 Pituus 0,5 km	Max 5 %	4	200m pitkospuuta, kapea polku jossa puunjuuria ja kiviä	Luontopolku ja metsäpolku viitoitin opastettu.	20	keskivaativa
Osuus 2 Pituus: 0,5 km	Max 15 %	6	Kapea kivinen ja juurakkoinen polku, yksi jyrkempi nousu	Viitat selkeät	20	keskivaativa
Osuus 3 Pituus: 0,5 km	Max 12 %	3	Kapea kivinen ja juurakkoinen polku.	Selkeä viitoitus	20	keskivaativa
Osuus 4 Pituus: 0,5 km	Max 16 %	5	Kapea kivinen ja juurakkoinen polku.	Selkeät opasteviitat.	20	keskivaativa
Osuus 5 Pituus 0,5 km	Max 5 %	2	Meno-paluuosuus sama, katso osuus 1	Selkeät opasteet.	20	keskivaativa
Reitti yhteensä Pituus: 2,5 km	Max 16 %	20		Merkinnät viitoilla, luontopolku ja metsäpolku.	20	keskivaativa

Reitin vaativuusluokka:

Keskivaativa

Luokituksen voimassaoloaika:

08.09.2014-08.09.2017

Luokituspäivämäärä:

08.09.14

Luokittelijan allekirjoitus:

Nimen selvennys:

Osmo Siven

Luokittelijan osoite:

Ansapolku 1, 63700 Ähtäri

Luokittelijan puhelinnumero:

040 086 9481

Luokittelijan sähköposti-osoite:

osmo.siven@ehtari.fi